

Cultuurhistorische waardering Lagere School Vorstenbosch

Inleiding

De lagere school "Op Weg" aan de Eggerlaan 8 in Vorstenbosch voldoet niet meer aan de huidige eisen die worden gesteld aan onderwijsgebouwen. Hierdoor komt renovatie of nieuwbouw in beeld. De school heeft echter ook cultuurhistorische waarden.

Deze rapportage in opdracht van de Dorpsraad gaat nader in op de cultuurhistorische waarden.

Stedenbouwkundige context

De school maakt deel uit van een cluster kerkgebouwen naar het ontwerp van architect H.C. van der Leur.

De RK. Lambertuskerk en de pastorie aan de Kerkstraat zijn gebouwd in 1933 en zijn beschermd als rijksmonument. Het kloostergebouw uit 1938 is verbouwd tot woningen. Het schoolgebouw is ontworpen als meisjesschool in 1937 ook naar ontwerp van H.C. van der Leur. Het gebouw werd opgeleverd in 1939. Hiermee vormen de kerk, de pastorie, het klooster en de school een compleet ensemble. Door de centrale ligging in het dorp vormt het gebouwencluster ook de kern van het dorp.

Oeuvre H.C. van Leur (1898-1994)

In 1922 kwam H.C. van der Leur in dienst bij Benedictijner monnik-architect Dom Paul Bellot. Op 1 januari 1929 werd hij associe-compagnon van het bureau en zette hij de van school

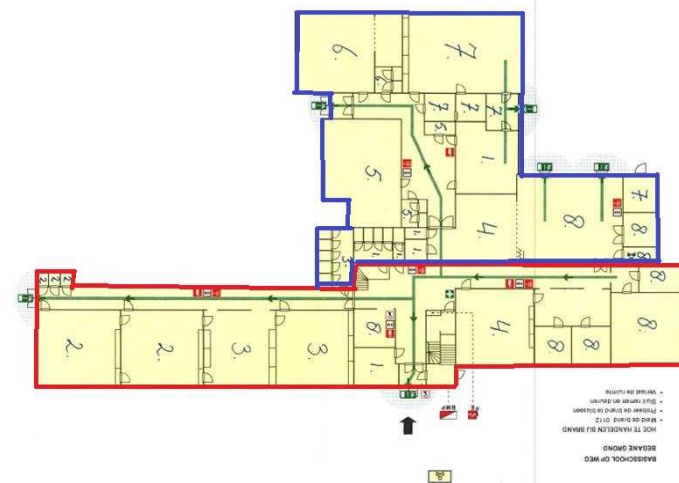
Bellot voort. Op 1 september 1929 vestigde van der Leur zich als zelfstandig architect in Nijmegen en ging hij tot de Tweede Wereldoorlog door met de school Bellot. In de periode 1929-1940 ontwierp van der Leur 15 kerken en 7 scholen.

Veel kerken bestaan nog en zijn beschermd als rijksmonument. Van zijn scholen is onduidelijk hoeveel er nog bestaan. In de literatuur zijn deze niet genoemd.

Beschrijving schoolgebouw

Opzet

Het gebouw is een gangschool met de verschillende lokalen aan de zuidkant. Het linkergedeelte bestaat uit een bouwlaag met kap. Het gedeelte rechts van de entree bestaat gedeeltelijk uit twee bouwlagen met kap. In de jaren '80 is het schoolgebouw aan de achterkant uitgebreid. Deze uitbreiding wordt verder niet behandeld in deze rapportage.

Eerste bouwphase 1939 Tweede bouwphase jaren '80

Exterieur

De bakstenen gevel van de oudbouw is gemetseld in kettingverband. Dit metselwerk is kenmerkend voor de jaren '30. De lokalen op de begane grond zijn voorzien van later geplaatste vensters. De vensters op de eerste verdieping zijn veel kleiner en ook van later datum. Het meest opvallende gedeelte van de voorgevel is de entreegedeelte van twee bouwlagen met een haakse kap. Op de begane grond bevindt zich het opvallendste onderdeel van de voorgevel. De ingang van de school wordt geaccentueerd door een grote poort. Aan weerszijden van de poort bevinden zich natuurstenen blokken. Het geheel wordt afgesloten met een segmentboog. De houten invulling van de entree is van later datum. Op de verdieping bevinden zich twee later geplaatste vensters. Op de zolderverdieping bevindt zich een vermoedelijk authentiek rond venster.

Presentatietekening oorspronkelijk ontwerp

Interieur

Linkervleugel

De eenlaags rechtervleugel wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een tegelvloer met gele, rode, grijze en zwarte tegels in een regelmatig patroon. Verder zijn belangrijk de lambrisering met gele tegels en in zwarte natuursteen uitgevoerde klompenbakken. Deze natuursteen bevindt zich ook op de vensterbanken van de kleine gangramen in de buitengevel en van de grote vensters die zicht geven op de lokalen. De kapstokken zijn ook oorspronkelijk. Het interieur van de lokalen en de deuren zijn vernieuwd.

Rechts van de entree bevindt zich de toegang tot de tweede verdieping.

In de rechterzijgevel op de begane grond bevinden zich twee later geplaatste houten vensters. Het middelste grote venster is dichtgezet. Op de zolderverdieping bevindt zich een authentiek stalen venster. In de zijgevel van de eerste verdieping bevindt zich ook een dergelijk venster.

In de achtergevel bevinden zich kleine gangramen. Mogelijk zijn deze authentiek.

In de linkerzijgevel is op de begane grond een later gemaakte entree aanwezig. Op de zolderverdieping bevindt zich een hijsopening met twee luiken.

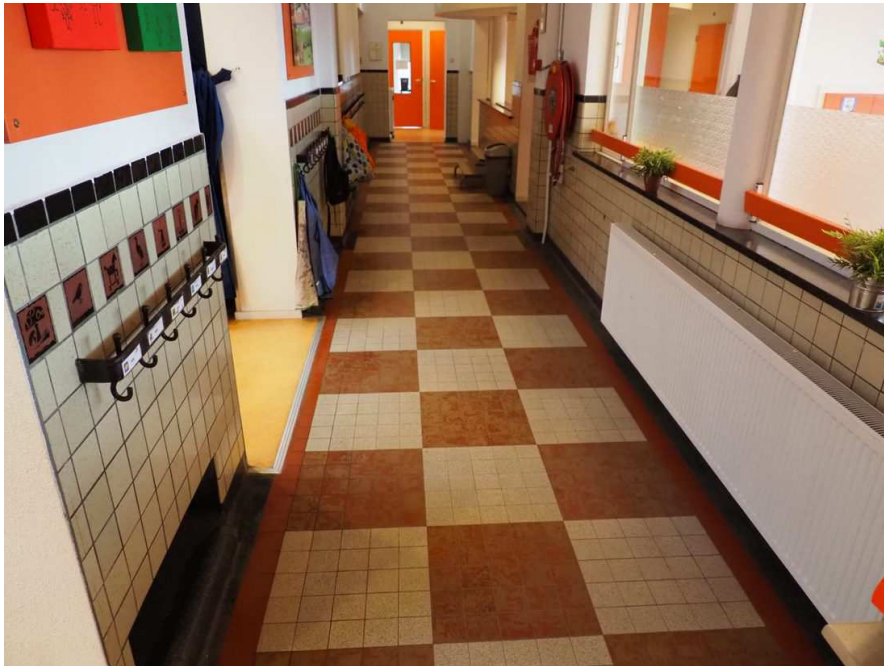

Entree

In het gemoderniseerde entreegedeelte bevinden zich twee latere trappenhuisen naar de eerste verdieping.

Rechtervleugel

Opvallend in de rechtervleugel is het afwijkende vloertegelpatroon in schaakbordmotief. De rode tegels zijn gemarmerd. Gemarmende tegels werden in de periode 1935-1960 toegepast. Een ander verschil is de aanwezigheid van tegels met natuurvoorstellingen boven de oorspronkelijke kapstokken

Eerste verdieping

Oorspronkelijk was de eerste verdieping bereikbaar via het trappenhuis naast de entree. Dit trappenhuis is geheel betegeld. Het patroon van de vloertegels is hier sober. In het midden zijn het enkel witte tegels met aan de rand rode tegels. De rode tegels zijn ook gemarmerd. Opvallend is verder de smeedijzeren versiering in de balustrade in Amsterdamse School stijl. In de rest van de verdieping is alleen de betegelde lambrisering en de kapstokken origineel. De rest van het interieur is van later datum.

Cultuurhistorische waarden

Ensemble

Samen met de pastorie en de RK Lambertuskerk vormt de school een ruimtelijk en architectonisch ensemble. Door de centrale ligging vormt het complex ook de kern van het dorp.

Gaafheid

Grote delen van het complex zijn nog gaaf. Het betreft de gevels, enkele vensters en de afwerking van de gangen op de begane grond en het oorspronkelijke trappenhuis naar de eerste verdieping met het siersmeedwerk in Amsterdamse School stijl.

Het tegelpatroon in de linkergang komt ook voor in de RK Lambertuskerk.

Zeldzaamheid

Aangezien nog niet duidelijk is hoeveel schoolgebouwen naar het ontwerp van H.C. van der Leur nog bestaan is het mogelijk een van de laatste voorbeelden is van een lagere school en dus zeldzaam.

Zwolle, 23 april 2021

Maarten de Graad

www.degraadbouwhistorie.nl
mrdegraad@hotmail.com
 06-29480661